

Fanklub Mesiáše (3.adv.ne / B) 11.12.2005

Iz 61, 1-2a.10-11; Jan 1,6-8.19-28

Zdalipak byla srozumitelná příprava na 2. neděli adventní? Záměrně jsem zvolil větší šíři, abychom viděli, jak se nám časem budou propojovat jednotlivá místa z Písma do patřičných souvislostí. Nejdříve je ale třeba „opracovat“ základní stavební kameny. Až pak se nám budou skládat v celek.

Jak je možné, že se některý pokřtěný křesťanem stane a některý ne? Občas čteme v novinách nebo někde slyšíme, že někteří fotbaloví fanoušci jsou tak plni nadšení, že udělají veliký malér, třeba tak veliký, že jejich klub nesmí hrát. Je to věc nesmírně důležitá a souvisí s otázkou, jak se člověk může, ale také nemusí, stát křesťanem. Fanouškové jsou určitý typ lidí; sami fotbal nehrají, ale ohromně fandí svému mužstvu. Všimněme si, že se okolo slavných osobností velmi snadno shlukují lidé, kteří jsou jako sběratelé autogramů. „Já jsem mluvil s tím a tím, slavným člověkem.“ Jeden starý pán s nadšením vyprávěl, že kdysi mluvil s „Jeho Excelencí“ panem biskupem a on mu ráčil věnovat ¾ hodiny. Ale nevypravoval, o čem s „Jeho Excelencí“ vedli řeč. To pro něj nebylo podstatné. Jiný typ ale řekne: „Potkali jsme se s X.Y., (a jmenuje nějakou významnou osobnost) a bavili jsme se o tom a tom, a on řekl to a to..., tak pojmenoval podstatu věci, přesně udeřil hřebík na hlavičku“. Pro první typ lidí je důležité, že potkali někoho slavného. Pro druhý typ lidí je důležité určité hledání, něco podstatného, a ne že jsem mluvil s někým slavným. Před pár lety jsem byl pozván na nějakou slavnost a tam mi představili jistého bankéře, který mi nabídl doutník. Teď byl odsouzen na 8 let vězení, okradl stát a věřitele o desítky milionů.

Proč to uvádím? Protože toto bylo stejné i v době Ježíšově a ve větší míře, než si myslíme. Všichni čekali na příchod Mesiáše, všude se o tom mluvilo, lidé byli nadšení. A **důsledek tohoto davového nadšení byl, že Ježíše nepochopili.** Fanoušci Mesiáše nakonec ukřižovali Ježíše! To je paradox!? Pilát (krutý člověk, typem podobný Reinhardu Heydrichovi) chtěl Ježíše osvobodit. Herodes Ježíše také neodsoudil (a to by odsouzením Ježíše získal sympatie nejen u velekněží a farizeů, ale i u Piláta - vyřešil by za něj případ, do kterého se Pilátovi nechtělo). Zato Kaifáš byl skalní fanda Mesiáše: „Až přijde Mesiáš, konečně se dočkáme, že ty darebáky Římany vyžene.“

Kupodivu na Ježíšově příběhu je velice dobře vidět – a my to nemáme přehlédnout – jak nestačí jakékoliv nadšení, jakékoliv „hurá“, jakékoliv laciné „já věřím“. Víru je třeba mít podloženou: vědět, za čím jdu, a za kým jdu, a proč. Je důležité si všimnout, proč Ježíš zakazuje svým učedníkům říkat lidem, že je Mesiášem: aby nepropuklo povrchní davové nadšení „Mesiáš je tu“. Naopak zlí duchové chtějí prorazit toto „embargo“ a chtějí udělat Ježíšovi reklamu. (srov. např. Mk 2,11-12) Vzpomeňme, jak Ježíš uzdraveným často nařizoval „nikomu neříkej, že jsem tě uzdravil“. Jeden uzdravený neposlechl a moc povídal, a nadšení mesiášských fanoušků natolik vzrostlo, že Ježíš musel odejít pryč. (srov. Mk 1,40-42; Lk 5,12-16) Nebo po nasycení zástupů fandové chtěli Ježíše provolat králem. (srov. Jan 6,15) Fandové ale později křičí: „Ukřižuj“ (když jim Ježíš není po vůli).

Podívejme se ale konečně do dnešního úryvku. Byl člověk poslaný od Boha, Jan. (Zachariáš vedl svého syna k tomu, aby věděl a dorostl k tomu, že je poslán „jít před Mesiášem v duchu a moci Eliášově“; srov. Lk 1,17). Funkcionáři z Jeruzaléma posílají za Janem vyšetřovací komisi. Ale ne, aby se něco dozvěděli, ale zjednat pořádek. Tady se nemohou roztahovat nějakí lidoví kazatelé. Čekáme Mesiáše a máme tu vyhrazený čas a prostor pro Mesiáše, aby, až přijde, bylo všechno v pořádku. A od toho jsme tady my – Kaifáš, velerada a taky ti drobní „poskoci“, takové ty malé figurky, které se vyžívají v tom, že mohou ve jménu nějakého slavného ideálu něco dělat. Ve vyšetřovací komisi byli právě ti

nižší funkcionáři. „Co jsi zač, synu Zachariášův? Jsi Mesiáš?“ Ne. „Jsi Eliáš?“ Ne. „Jsi onen prorok?“ Ne. (Když si čteme Proroky, vidíme tam vystupovat jakéhosi proroka v pozadí, který ale není uveden jménem. „Jsi onen prorok?“ Ne.) „Tak kdo jsi? Za koho se pokládáš, at' můžeme podat zprávu našim představeným.“ A Jan říká vyšetřovatelům slova, která nám dohromady moc neříkají, přestože jsou nesmírně závažná: „Já jsem hlas volajícího na poušti: Urovnejte cestu Pánu, jak řekl prorok Izaiáš.“ Izaiáš přece upozorňoval: „Až přijde Mesiáš, tak lidé, kteří nebudou psychicky připraveni, nepochopí Mesiáše, nebudou mu rozumět, NEPŘÍJMOU JEJ. Zařadí Mesiáše mezi zločince, bude zavražděn“. (Izaiáš neříká doslova: „Mesiáš bude zabit“, ale pozorný čtenář to vyčte.) Izaiáš zdůrazňuje, že musíme Pánu připravit cestu, musíme vytvořit takové podmínky, aby k nám Služebník boží – Mesiáš, mohl mluvit. Abychom uslyšeli, co říká, porozuměli mu. Tak mluví Izaiáš a Jan znovu připomíná to, co je nejnnutnější, co je klíčové. Jan říká: „Už je to tady, je nejvyšší čas vytvořit podmínky.“ Zkusme si trochu představit tehdejší situaci. Popíšu ji „svými slovy“: Jan: „*Poslouchejte, naše zbožnost není v pořádku, my se modlíme, ale nebudeme vyslyšeni, Mesiáš přijde, nevyžene Římany, ale vyžene nás.*“ *Lehko si můžeme představit nějakého lidového kazatele, který by takto dnes kázal venku před kostelem.* „Pane faráři, pane biskupe, slyšel jste toho divného kazatele? Co na to říkáte?“ „*Sestry a bratři, neznepokojujte se. Je to pomatenec, nemá kněžský oděv, ani pořádně nejí, je fanatik a zapřísáhlý odpůrce alkoholu, o jeho hygienických návycích nemůže být řeč... A takový pomatenec si dovoluje říkat, že naše zbožnost není v pořádku. Ale přátelé, nenechte si poplést hlavu, nebojte se přicházet do synagógy na naše pobožnosti. Neposlouchejte ho, přehlížejte ho. Buďte klidní, my si ho už srovnáme.*“ Taková byla atmosféra, o které si čteme. „No tak, co jsi zač? Kdo tě poslal?“ „Na tom, kdo mně poslal, vůbec nezáleží, o tom se nebudeme bavit“. (Jan Křtitel mohl říct, ano, mě poslal Bůh, abyste věděli, já mám moc dělat zázraky. Jan měl nejenom ducha Eliášova, ale i jeho moc. Neřekl, já jsem Eliášův dvojník, ale: „To je jedno, kdo jsem.“) „Jsi Mesiáš? Eliáš? Onen prorok?“ Ne. „Tak co jsi teda zač?“ „Do toho vám nic není, já vám jenom připomínám Izaiáše, koukejte se srovnat a připravit cestu Mesiáši, koukejte se na setkání s Mesiášem připravit, otevřít se vůči Mesiášovi. Aby, až přijde, nedošlo ke strašlivému rozčarování.“

Vůbec by nebylo dobré si myslet, nás se to už netýká, Mesiáš už přišel a my už přece víme, kdo to je. Procházíme stejnou zkouškou jako Ježíšovi současníci, můžeme být Ježíšovými fanoušky stejně, jako byli židé fanoušky Mesiášovými. I my se můžeme dát strhnout pouze plným kostelem, našimi slavnostmi, můžeme mít radost z množství jásajících a ze setkání s našimi osobnostmi. (Volali mi novináři, že jsem prý držel mikrofon v Kolíně n. Rýnem samotnému svatému Otcí. Jeden přehorlivý mariánský kněz, který mě dodneška nezná, mi vroucně děkoval, ač mi dříve nemohl přijít na jméno.) Jenže my **potřebujeme vědět, proč věříme, proč jdeme do kostela. Co Ježíš říká a proč a k čemu to je.** Když nevíme, jsme fanoušky (často nebezpečnými), kteří horují pro něco, čemu nerozumí. Nepřehlédněme, proč o sobě Jan a později i Ježíš, mnoho nemluví. Proč víc neřeknou, kdo je posílá a kým jsou? Protože rozhodující je, zda objevíme v kázání Jana (podivína Jana) a v kázání Ježíše (podivínského tesaře ze Zlámané Lhoty) velikou pravdu. „Prosím vás, co to je zač, ten tesař z Nazareta? Vždyť v něm není nic duchovního, to je úplný světák, pozve jej nějaký gauner, on k němu jde na hostinu a cpe se jako každý jiný. Žádný asketa, kouká po ženských...“ – to byly řeči o Ježíšovi. Ale **Ježíš chtěl, aby se lidé naučili přemýšlet, aby rozlišili pravé od nepravého, aby si porozuměli s Bohem, který není povrchní.** Kdyby Ježíš lidem prozradil, že je Mesiáš, horlivě by mu přikyvovali, papouškovali by jeho slova bez vnitřního přijetí. Jakmile by řekl, já jsem Mesiáš, okamžitě by se v lidech probudilo jejich fanouškovství, protože těmi fanoušky byli téměř všichni od posledního poskoka až po Kaifáše. Proč Kaifáš neuznal Ježíše? Protože Kaifáš byl „poučen“ o tom, jak ten Mesiáš má vypadat. Byl člověkem, který přece „vidí“. Kaifáš znal dobře barvy Mesiášova klubu. Kaifáš

byl přesvědčen, že Mesiáš bude spartan (nebo slávista). Kaifáš věděl, že Mesiáš přijde z Betléma. „Ti lidé, co jdou za Ježíšem, jsou nevzdělání. Ten pomatený tesař je z Nazareta a já, velekněz s doktorátem teologie, přece musím vědět, jak to je. Tolik let jsme studovali. Mám úřední schopnost rozeznávat!!!“ Uvědomme si tehdejší atmosféru, ve které se to odehrávalo. Kdo jiný než Velekněz Hospodinův – budiž Jeho Jméno pochváleno – přece dokáže rozpoznat pomateného tesaře od Mesiáše. Co pomateného – přímo posedlého! Jenom hloupí a nevzdělání za ním jdou a křičí „hurá“.

Advent je přípravou na slavení Vánoce. Samozřejmě, Vánocemi skončí doba adventní, ale náš život je vlastně adventem. Je přípravou na setkání s Ježíšem. Občas dokonce říkáme: „Ježíši, na tvůj příchod čekáme“. Kaifáš rád (a víc než my) říkal: „Mesiáši na tvůj příchod čekáme, už se nemůžeme dočkat. Smiluj se nad námi, neotálej“. I apoštolové si s Ježíšem někdy nerozuměli. Ano, ale my věříme! Nenechme se ukolébat vlastní spokojeností. Kaifáš přece také věřil a jak velice se na Mesiáše těšil! Ale Ježíš? – ten mu šel „na nervy“. Nebudou nám jednou vadit Ježíšovy názory? Bude nás zajímat, co si myslí? Fandění do nebe nestačí. Hříšníci Mesiáše nečekali (na Mesiáše nevěřili), ale vůči Ježíšovi se zachovali lépe, než fanoušci Mesiáše. My také můžeme udělat chybu, jako udělali židé. Nemáme odzkoušeno, jak se budeme chovat tváří v tvář Ježíšovi. Myslíte si, že kdyby někdo řekl Petrovi „poslyš, až ty budeš jednou mluvit s Mesiášem, řekneš mu: Kdepak, Mesiáši, tak to není, jak to říkáš!, Petře, víš, že ty budeš někdy s Mesiášem jednat jako s malým klukem,“ myslíte, že by svatý Petr tuto možnost připustil. A přece se tak stalo a svatý Petr to přiznává. – Abychom si my promysleli, zda se nám nemůže stát něco podobného. Advent nám dopřává nejen čas, ale i Janovu radu k porozumění s Ježíšem.